



KÄYTTÖTURVALLISUUSTIEDOTE

1. KEMIKAALIN JA SEN VALMISTAJAN, MAAHANTUOJAN TAI MUUN TOIMINNAN HARJOITTAJAN TUNNISTUSTIEDOT

1.1 Kemikaalin tunnistustiedot

Kauppanimi

AMMONIUMDIKROMAATTI

Tunnuskoodi

59125

1.2 Kemikaalin käyttötarkoitus

1.2.1 Käyttötarkoitus sanallisesti ilmoitettuna

Laboratoriokemikaali.

1.2.2 Toimialakoodi

K 73 Tutkimus ja kehittäminen

1.2.3 Käyttötarkoituskoodi

34 Laboratoriokemikaalit

1.3 Valmistajan, maahantuoja tai muun toiminnanharjoittajan tunnistustiedot

1.3.1 Valmistaja, maahantuoja, muu toiminnanharjoittaja

IS-VET Oy / Kemikaaliosasto

1.3.2 Yhteystiedot

Katuosoite

Tuotantokuja 2

Postinumero ja -toimipaikka

74120 IISALMI, Suomi

Postiosoite

PL 21

Postinumero ja -toimipaikka

74121 IISALMI, Suomi

Puhelin

017-832 31

Telefax

017-832 3570

Y-tunnus

1468580-5

1.4 Häät puhelinnumero

1.4.1 Numero, nimi ja osoite

112, yleinen hätänumero.

09-471977 tai 09-471 (keskus), Myrkytystietokeskus, Haartmaninkatu 4, 00290 HELSINKI (Huom! Postiosoite on: Myrkytystietokeskus, Meilahden sairaala, B kerros, PL 340, 00029 HUS)

2. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA

2.1 Vaaraa aiheuttavat aineosat

2.1.1

CAS-numero tai
muu koodi

7789-09-5

2.1.2

Aineosan nimi

Ammoniumdikromaatti

2.1.3

Pitoisuus

n. 100%

2.1.4

Varoitusmerkki, R-lausekkeet ja
muut tiedot aineosasta

E; R1;O; R8;Carc. Cat. 2; R49;Muta.
Cat. 2; R46;T+; R26;T; R25;Xn; R21;
Xi; R37/38-41;R43;N;R50-53
EY-nro 232-143-1

2.1.7 Muut tiedot

(NH₄)₂Cr₂O₇ MP= 252,10

Synonyymejä: Ammoniumbikromaatti

3. VAARALLISTEN OMINAISUUKSIEN KUVAUS

Aine on luokiteltu T+ - Erittäin myrkylliseksi, N - Ympäristölle vaaralliseksi, ympäristölle haitalliseksi, E - Räjähäväksi, Carc. Cat. 2 - syöpäsairauden vaaraa aiheuttavaksi:
Aiheuttaa syöpäsairauden vaaraa hengitettynä. Saattaa aiheuttaa periytyviä perimävaurioita. Räjähävää kuivana. Aiheuttaa tulipalon vaaran palavien aineiden kanssa. Terveydelle haitallista joutuessaan iholle. Myrkyllistä nieltynä. Erittäin myrkyllistä hengitettynä. Ärsyttää hengityselimiä ja ihoa. Vakavan silmävaurion vaara. Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä. Erittäin myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

4. ENSIAPUOHJEET

4.1 Erityiset ohjeet

Onnettomuuden sattuessa tai tunnettaessa pahoinvointia hakeuduttava heti lääkärin hoitoon (näytettävä tätä tiedotetta, mikäli mahdollista).

4.2 Hengitys

Aineelle altistunut vietävä raittiiseen ilmaan. Tarvittaessa annettava happea tai tekohengitystä. Lääkärinhoitoon.

4.3 Iho

Huuhtelu heti runsaalla vedellä ja saippualla vähintään 15 min ajan. Saastuneet vaatteet riisuttava. Lääkärinhoitoon.

4.4 Roiskeet silmiin

Huuhtelu runsaalla vedellä noin 15 min ajan pitäen silmäluomet avoinna. Lääkärinhoitoon välittömästi.

4.5 Nieleminen

Ei saa oksennuttaa. Jos potilas on tajuissaan, annettava 2-4-kupillista maitoa tai vettä. Suun huuhtelu vedellä. Lääkärinhoitoon.

4.6 Tietoja lääkärille tai muille ensiapua antaville ammattihenkilöille

Hoito potilaan tilan ja oireiden mukaan.

5. OHJEET TULIPALON VARALTA

5.1 Sopivat sammutusaineet

Vesi.

5.2 Sammutusaineet, joita ei pidä käyttää turvallisuussyistä

Hiilidioksidi, kuivakemikaali, alkoholivaaho.

5.3 Erityiset altistumisvaarat tulipalossa

Tuotteen palaessa syntyy myrkyllisiä typpi- ja kromiyhdisteitä.

5.4 Erityiset suojaimet tulipaloa varten

Tulipalossa käytettävä paineilma- tai vastaavaa hengityslaitetta, täyttä suojavarustusta.

6. OHJEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖJEN VARALTA

6.1 Ohjeet henkilövahinkojen estämisestä

Käytettävä henkilökohtaista suojavarustusta, katso kohta 8.2.

6.2 Ohjeet ympäristövahinkojen estämisestä

Ei saa päästää viemäriin, vesistöön eikä maaperään.

6.3 Puhdistusohjeet

Kerätään pölyämistä varoen tiiviisti suljettavaan astiaan hävitystä varten.

7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI

7.1 Käsittely

Tuotteen käsittelyssä tulee noudattaa huolellisuutta ja varovaisuutta; räjähtävä, erittäin myrkyllinen ja ympäristölle vaarallinen aine. Vältettävä aineen joutumista kosketuksiin silmien, ihon ja vaatetuksen kanssa. Työskentely vetokaapissa. Pidettävä erossa kuumuudesta, kipinöistä ja avotulesta. Hätä- ja silmäsuihku tai muu vastaava vedensaanti tarpeen työpaikalla ja varastointitiloissa.

7.2 Varastointi

Säilytetään viileässä paikassa, tiiviisti suljetuissa alkuperäispakkauksissa erillään palavista aineista ja syttymislähteistä. Saattaa räjähtää kuivana. Lukittavassa tilassa.

8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖKOHTAISET SUOJAIMET

8.1 Altistuksen raja-arvot

8.1.1	HTP-arvot 7789-09-5	Ammoniumdikromaatti (Cr)	0,05 mg/m ³ (8 h) CrO ₄
-------	-------------------------------	--------------------------	--

8.2 Altistumisen ehkäiseminen

8.2.1 Työperäisen altistuksen torjunta

Suojaimet on valittava käsittelyn laadun ja käsiteltävän aineen määrän mukaan. Suojakäsineiden ja -vaatteiden materiaalien läpäisevyys on selvitettävä suojainten valmistajalta.

8.2.1.1 Hengityksensuojaus

Ellei ilmastointi ole riittävää, on käytettävä pölysuojainta (esim. hiukkassuodattimella P2 varustettu puolinaamari).

8.2.1.2 Käsiensuojaus

Suojakäsineet.

8.2.1.3 Silmiensuojaus

Esim. suojalasit.

8.2.1.4 Ihonsuojaus

Sopiva suojavaatetus.

8.2.2 Ympäristöaltistuksen ehkäiseminen

Ei saa päästää leviämään ilmaan, viemäriin, maaperään tai vesistöön.

9. FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET

9.1 Yleiset tiedot (olomuoto, väri, haju)

Oranssinvärisiä, monokliinisiä hajuttomia kiteitä.

9.2 Terveiden, turvallisuuden ja ympäristön kannalta tärkeät tiedot

9.2.1 pH-arvo 3-4 (100 g/l H₂O, 20°C)

9.2.8 Suhteellinen tiheys 2,15

9.2.9 Liukoisuus

9.2.9.1 Vesiliukoisuus 360 g/l (20°C)

9.3 Muut tiedot

Sulamispiste: 170 °C (hajoaa). Itsesyttymislämpötila: 225°C.

10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS

10.1 Vältettävät olosuhteet

Kuivana räjähtävä. Vähäinenkin kuumentaminen aiheuttaa syttymis- ja räjähdysvaaran.

10.2 Vältettävät materiaalit

Pelkistimet, ilma (pölyräjähdysvaara). Saattaa aiheuttaa tulipalon helposti syttyvien aineiden kanssa. Aineen vesiliuokset syövyttävät metalleja, esim. kuparia ja sen lejeerinkejä.

10.3 Vaaralliset hajoamistuotteet

Tuotteen hajoatessa syntyy myrkyllisiä typpi- ja kromiyhdisteitä.

11. TERVEYSVAIKUTUKSIIN LIITTYVÄT TIEDOT

11.1 Välitön myrkyllisyys

LD₅₀= 80 mg/kg (suun kautta, rotta); myrkyllistä nieltynä
LD_{L0}= 25 mg/kg (ihon alle, marsu)

11.2 Ärsyttävyyden ja syövyttävyyden tiedot

Tuotepöly ärsyttää silmiä, voi aiheuttaa sokeuden. Haitallista jos imeytyy ihon läpi. Saattaa ärsyttää ihoa aiheuttaen polttavaa kipua, kutinaa ja punaisuutta.

11.3 Herkistyminen

Tuotteen toistuva ja/tai pitkäaikainen ihokosketus voi aiheuttaa allergista ihottumaa.

11.4 Subakuutti, subkrooninen ja pitkäaikaismyrkyllisyys

Hitaasti paranevia kromihaavoja käsissä ja käsivarsissa. Kromihaavoja nenän väliseinän limakalvolla. Kromi(VI)-yhdisteet hengitettynä ovat osoittautuneet eläinkokeissa karsinogeenisiksi. Pitkäaikainen tai toistuva altistuminen hengitysteitse voi aiheuttaa nenävuotoa, hammaskiilteen syöpymistä, rintakipua ja keuhkoputkentulehduksen. Pitkäaikainen tai toistuva silmäkontakti voi aiheuttaa sidekalvontulehduksen.

- 11.5 Kokemusperäinen tieto vaikutuksista ihmisiin**
Aiheuttaa syöpäsairauden vaaraa hengitettynä.

12. TIEDOT KEMIKAALIN VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE

- 12.1 Ekotoksisuus**
12.1.1 Myrkyllisyys vesieliölle
Kala: LC50= 136 mg/kg, 96 h Mosquito fish (moskiittokala)
- 12.2 Liikkuvuus**
Liukenee hyvin veteen ja leviää ympäristössä vesien mukana.
- 12.5 Muut haitalliset vaikutukset**
Voimakkaasti vesistöjä saastuttava (WGK:3, saksalainen luokitus).
Ei saa päästää pohjaveteen (VNp 364/94) eikä muihin vesiin (VNp 363/94).

13. JÄTTEIDEN KÄSITTELY

Hävitetään ongelmajätteenä paikallisten ja kansallisten säädösten mukaisesti esim. toimittamalla sopivaan ongelmajätteen käsittelylaitokseen, jolla on vastaavilta viranomaisilta lupa (Ekokem Oy).

14. KULJETUSTIEDOT

- | | | |
|----------|------------------------------|--|
| 14.1 | YK-numero | 1439 |
| 14.2 | Pakkausryhmä | II |
| 14.3 | Maakuljetukset | |
| 14.3.1 | Kuljetusluokka | 5.1 |
| 14.3.2 | Vaaran tunnusnumero | 50 |
| 14.3.2.1 | ADR/RID-Varoituslipukkeet | 5.1 |
| 14.3.3 | Rahtikirjan mukainen nimitys | Ammoniumdikromaatti |
| 14.4 | Merikuljetukset | |
| 14.4.1 | IMDG-luokka | 5.1 |
| 14.4.2 | Oikea tekninen nimi | Ammonium dichromate |
| 14.4.2.3 | Pakkausryhmä | II |
| 14.5 | Ilmakuljetukset | |
| 14.5.1 | ICAO/IATA-luokka | 5.1 |
| 14.5.2 | Oikea tekninen nimi | Ammonium dichromate |
| 14.5.3 | Muita tietoja | IATA-ohjeet tarkistetaan vuosittain. Ota yhteys toimittajaan tai lentorahtitoimistoon. |

15. KEMIKAALEJA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

- 15.1 Varoitusetiketin tietoja**
EY-numero 232-143-1
- 15.1.1 Valmisteen varoitusmerkin kirjaintunnus ja varoitusmerkin nimi**
E Räjähävä
T+ Erittäin myrkyllinen
N Ympäristölle vaarallinen
- 15.1.2 Varoitusetikettiin merkittävien aineosien nimet**
Ammoniumdikromaatti
- 15.1.3 R-lausekkeet**
R49 Aiheuttaa syöpäsairauden vaaraa hengitettynä.
R46 Saattaa aiheuttaa periytyviä perimävaurioita.

R1	Räjätävää kuivana.
R8	Aiheuttaa tulipalon vaaran palavien aineiden kanssa.
R21	Terveydelle haitallista joutuessaan iholle.
R25	Myrkyllistä nieltynä.
R26	Erittäin myrkyllistä hengitettynä.
R37/38	Ärsyttää hengityselimiä ja ihoa.
R41	Vakavan silmävaurion vaara.
R43	Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä.
R50/53	Erittäin myrkyllistä vesiliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

15.1.4 S-lausekkeet

S53	Vältettävä altistumista - ohjeet luettava ennen käyttöä.
S45	Onnettomuuden sattuessa tai tunnettaessa pahoinvointia hakeuduttava heti lääkärin hoitoon (näytettävä tätä etikettiä, mikäli mahdollista).
S60	Tämä aine ja sen pakkaus on käsiteltävä ongelmajätteenä.
S61	Vältettävä päästämistä ympäristöön. Lue erityisohjeet/käyttöturvallisuustiedote.

16. MUUT TIEDOT**16.1 Luettelo kemikaalia koskevista R-lausekkeista**

R1	Räjätävää kuivana.
R8	Aiheuttaa tulipalon vaaran palavien aineiden kanssa.
R21	Terveydelle haitallista joutuessaan iholle.
R25	Myrkyllistä nieltynä.
R26	Erittäin myrkyllistä hengitettynä.
R37/38	Ärsyttää hengityselimiä ja ihoa.
R41	Vakavan silmävaurion vaara.
R43	Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä.
R46	Saattaa aiheuttaa periytyviä perimävaurioita.
R49	Aiheuttaa syöpäsairauden vaaraa hengitettynä.
R50	Erittäin myrkyllistä vesiliöille.
R53	Voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

16.2 Koulutusohjeet

Myrkyllisten aineiden käsittely. Räjätävien aineiden käsittely. Ympäristölle vaarallisten aineiden käsittely.

16.4 Lisätiedot

Kohdassa 1.3 mainittu yhtiö.

16.5 Käytetyt tietolähteet

Valmistajan tiedot

Lewis, Sr., R.J. Sax's Dangerous Properties of Industrial Materials, tenth edition, 2000

HTP-arvot 2002, Sosiaali- ja terveysministeriö, Työsuojelusäädöksiä 3

Vaarallisten aineiden kuljetus tiellä, lakikokoelma 2003, Edita

16.6 Lisäykset, poistot ja muutokset

Päivitys STMa 1202/2001:n mukaisesti.

Vähäisiä muutoksia.

Päiväys**Allekirjoitus**